Ministerie van Financiën

OLN

Persoonsgegevens

TER BESLISSING
Aan
de minister S|10
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

nota

Beantwoording schriftelijk overleg Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2024

Datum
26 september 2025

Notanummer
2025-0000465707

Bijlagen
1. Beantwoording schrifte
2. Kamerbrief TK
3. Kamerbrief EK

Aanleiding

De vaste commissie voor Financiën heeft op 11 september jl. in een schriftelijk overleg (SO) vragen gesteld over het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2023. Daarnaast heeft de Eerste Kamer u verzocht om uw besluit om te stoppen met het jaarverslag, dat u bij de aanbieding van het jaarverslag heeft aangekondigd, te heroverwegen. In deze nota vragen wij akkoord voor de verzending van de beantwoording van het SO naar de Tweede Kamer en uw akkoord voor het verzenden van het antwoord op het verzoek van de Eerste Kamer.

Beslispunten

Minister

1. Gaat u akkoord met de beantwoording van het schriftelijk overleg Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2023 (bijlage 1)
2. Gaat u akkoord met de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer (bijlage 2)? Als u akkoord gaat vragen wij u deze brief te ondertekenen.
3. Gaat u akkoord met verzending van de brief aan de Eerste Kamer (bijlage 3) in reactie op het verzoek van de Eerste Kamer om het besluit tot stopzetting van het jaarverslag te heroverwegen? Als u akkoord gaat vragen wij u deze brief te ondertekenen. In de brief bevestigt u dat u wegens de taakstelling het jaarverslag beëindigt en de Tweede Kamer in het voorjaar per brief informeert over de invulling van het aandeelhouderschap. Als u akkoord gaat vragen wij u deze brief te ondertekenen.

Staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

1. Gaat u akkoord met de beantwoording van de vragen over de kansspeldeelnemingen Nederlandse Loterij en Holland Casino (bijlage 1, hoofdstuk 13)?

Kernpunten

- Het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2024 is op 27 juni jl. naar de Kamer gestuurd. In het jaarverslag wordt weergegeven hoe invulling wordt gegeven aan het aandeelhouderschap van de staatsdeelnemingen. Daarnaast geeft het jaarverslag op uniforme wijze inzicht in de (financiële) gegevens die de staatsdeelnemingen zelf in hun jaarverslag hebben

2/10

gepubliceerd. Ook zijn gegevens opgenomen van beleidsdeelnemingen waarbij een ander departement de aandeelhoudersrol vervult.
- De vragen in het SO hebben betrekking op het deelnemingenbeleid, waaronder het benoemingenbeleid, het beloningenbeleid, het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen beleid (MVO-beleid) en het strategiebeleid. Daarnaast zijn er vragen gesteld over deelnemingen NLFI, Havenbedrijf Rotterdam, TenneT, Thales, Invest-NL, Invest International, Schiphol, Air France-KLM, NS, Nederlandse Loterij en Holland Casino.

Toelichting
- De meeste vragen zijn gesteld over het deelnemingenbeleid, het MVO-beleid en deelneming NLFI. Hieronder vindt u een korte samenvatting van deze vragen en de richting van de antwoorden.

Deelnemingenbeleid
- De NSC-fractie heeft een aantal vragen gesteld die raakvlak hebben met de Nota Deelnemingenbeleid 2022 (Nota).
- Een groot deel van de vragen van de NSC-fractie is een herhaling van precies dezelfde vragen bij het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2023. De beantwoording van die vragen is in dezelfde lijn als de beantwoording van vorig jaar gehouden, waarbij deze antwoorden zijn aangevuld en geactualiseerd, waar nodig.
- De lijn die uit de vragen van met name de NSC-fractie naar voren komt, is dat er wordt gezocht naar manieren om minder afstand te creëren tussen de staat en de deelnemingen waarvan de staat aandeelhouder is.
- Een van de vragen die nieuw is ten opzichte van de vragen in het SO Jaarverslag 2023 is de vraag die suggereert dat de invloed, en de wijze van verlenen van taken en opdrachten van de overheid aan bedrijven, makkelijker is in het geval van staatsdeelnemingen dan bij bedrijven met private aandeelhouders. In de beantwoording is aangegeven dat u deze mening niet deelt.
- Ook wordt de koppeling gemaakt met het geprivatiseerde PostNL. De beantwoording van deze vraag is voor wat betreft het PostNL deel afgestemd met Economische Zaken. De insteek daarbij is dat publieke belangen van post voldoende geborgd kunnen worden met wet- en regelgeving.
- De andere vragen, die gelijk zijn aan de vragen van vorig jaar, handelen over het publieke belang dat deelnemingen dienen en de wijze waarop functionarissen, zoals commissarissen, dit kunnen inzetten, waarbij wordt ingezet op overheidscommissarissen. In lijn met de beantwoording van vorig jaar zetten we daarbij in op het uitgangspunt uit de Nota dat deelnemingen weloverwogen op afstand staan van de overheid en de politiek. De betrokkenheid van de staat komt voort uit het aandeelhouderschap en de daaraan verbonden rechten, ingekaderd door het vennootschapsrecht. Als aandeelhouder gaat de staat niet over de dagelijkse bedrijfsvoering en aansturing.
- De VVD-fractie vraagt waar er mogelijk in de komende jaren kapitaalinjecties nodig zullen zijn. Er is naar verwachting een aantal deelnemingen dat op termijn een financieringsbehoefte kent, waaronder Stedin, Invest-NL en Invest International. Er zijn momenteel in de Rijksbegroting voor de jaren 2025 t/m 2028 nog kapitaalstortingen in Invest International en Invest-NL voorzien.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

- Bij dit SO hebben PVV, NSC, VVD en BBB vragen over maatschappelijk verantwoord ondernemen gesteld.
- Drie van de vier belangrijke MVO-thema's uit de Nota – klimaat en milieu, goed werkgeverschap, financiële transparantie – komen aan bod in de vragen van de vier partijen. Er wordt niet gevraagd naar het thema mensenrechten in de keten.
- De meeste vragen gaan over het voldoen aan nationale standaarden (Tax Governance Code, Charter Diversiteit). Verder vragen VVD en BBB naar de balans tussen financiële positie en MVO bij deelnemingen.
- In lijn met het in juni 2025 gepubliceerde handboek MVO is het uitgangspunt voor de beantwoording, dat het publieke belang van een deelneming leidend is voor de MVO-doelstelling en dat publiek belang en MVO waar mogelijk elkaar versterken. Daarnaast geldt dat het bestuur van deelnemingen verantwoordelijk is voor het realiseren van hun doelstellingen en dat de staat als aandeelhouder zich richt op het bevorderen van MVO bij deelnemingen via de bevoegdheden, die verankerd zijn in de Nota Deelnemingenbeleid 2022.

NLFI

- De PVV-fractie vraagt naar de totale kosten en opbrengsten van de nationalisatie van ABN AMRO. Uit het antwoord blijkt opnieuw dat de staat de kosten van de nationalisatie waarschijnlijk niet terugverdient. U benadrukt dat ABN AMRO in staatshanden is gekomen om de stabiliteit van het financiële stelsel te borgen en niet als investering om rendement op te maken.
- NSC vraagt u opnieuw naar de publieke belangen die ASN Bank als staatsdeelneming kan borgen, bijvoorbeeld op het gebied van spaarrente en behoud van bancaire dienstverlening. U verwijst in het antwoord hierop naar uw eerdere analyse waaruit blijkt dat het niet doeltreffend is om dit via het aandeelhouderschap in één bank te regelen. U geeft waar nodig een update over uw inspanningen op het borgen van deze publieke belangen. NSC vraagt u daarnaast opnieuw naar uw positie op de motie Idsinga waarin het kabinet wordt opgeroepen de voorbereidingen voor de privatisering te stoppen. U verwijst in antwoord hierop naar uw brief van juni dit jaar waarin u hierop reageert.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

- De vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer heeft op 11 september 2025 vragen gesteld over de brief inzake het Jaarverslag Beheer staatsdeelnemingen 2024. Het ministerie van Financiën hanteert een beantwoordingstermijn van zes weken, waarmee de deadline uitkomt op 27 oktober.
- De leden van de vaste commissies voor Financiën en voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei van de Eerste Kamer hebben u op 8 juli 2025 middels een brief verzocht om uw besluit de jaarverslagen af te schaffen te heroverwegen. Met de griffier is overeengekomen voor het einde van september te reageren.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

2025-10-01

TER BESLISSING
Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

Persoonsgegevens

nota

Beantwoording schriftelijk overleg Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2024

Datum
26 september 2025

Notanummer
2025-0000465707

Bijlagen
1. Beantwoording schriftelijk overl
2. Kamerbrief TK
3. Kamerbrief EK

Aanleiding

De vaste commissie voor Financiën heeft op 11 september jl. in een schriftelijk overleg (SO) vragen gesteld over het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2023. Daarnaast heeft de Eerste Kamer u verzocht om uw besluit om te stoppen met het jaarverslag, dat u bij de aanbieding van het jaarverslag heeft aangekondigd, te heroverwegen. In deze nota vragen wij akkoord voor de verzending van de beantwoording van het SO naar de Tweede Kamer en uw akkoord voor het verzenden van het antwoord op het verzoek van de Eerste Kamer.

Beslispunten

Minister

1. Gaat u akkoord met de beantwoording van het schriftelijk overleg Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2023 (bijlage 1)
2. Gaat u akkoord met de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer (bijlage 2)? Als u akkoord gaat vragen wij u deze brief te ondertekenen.
3. Gaat u akkoord met verzending van de brief aan de Eerste Kamer (bijlage 3) in reactie op het verzoek van de Eerste Kamer om het besluit tot stopzetting van het jaarverslag te heroverwegen? Als u akkoord gaat vragen wij u deze brief te ondertekenen. In de brief bevestigt u dat u wegens de taakstelling het jaarverslag beëindigt en de Tweede Kamer in het voorjaar per brief informeert over de invulling van het aandeelhouderschap. Als u akkoord gaat vragen wij u deze brief te ondertekenen.

Staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

1. Gaat u akkoord met de beantwoording van de vragen over de kansspeldeelnemingen Nederlandse Loterij en Holland Casino (bijlage 1, hoofdstuk 13)?

Akkoord.

Kernpunten

- Het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2024 is op 27 juni jl. naar de Kamer gestuurd. In het jaarverslag wordt weergegeven hoe invulling wordt gegeven aan het aandeelhouderschap van de staatsdeelnemingen. Daarnaast geeft het jaarverslag op uniforme wijze inzicht in de (financiële) gegevens die de staatsdeelnemingen zelf in hun jaarverslag hebben

gepubliceerd. Ook zijn gegevens opgenomen van beleidsdeelnemingen waarbij een ander departement de aandeelhoudersrol vervult.
- De vragen in het SO hebben betrekking op het deelnemingenbeleid, waaronder het benoemingenbeleid, het beloningenbeleid, het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen beleid (MVO-beleid) en het strategiebeleid. Daarnaast zijn er vragen gesteld over deelnemingen NLFI, Havenbedrijf Rotterdam, TenneT, Thales, Invest-NL, Invest International, Schiphol, Air France-KLM, NS, Nederlandse Loterij en Holland Casino.

Toelichting
- De meeste vragen zijn gesteld over het deelnemingenbeleid, het MVO-beleid en deelneming NLFI. Hieronder vindt u een korte samenvatting van deze vragen en de richting van de antwoorden.

Deelnemingenbeleid
- De NSC-fractie heeft een aantal vragen gesteld die raakvlak hebben met de Nota Deelnemingenbeleid 2022 (Nota).
- Een groot deel van de vragen van de NSC-fractie is een herhaling van precies dezelfde vragen bij het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2023. De beantwoording van die vragen is in dezelfde lijn als de beantwoording van vorig jaar gehouden, waarbij deze antwoorden zijn aangevuld en geactualiseerd, waar nodig.
- De lijn die uit de vragen van met name de NSC-fractie naar voren komt, is dat er wordt gezocht naar manieren om minder afstand te creëren tussen de staat en de deelnemingen waarvan de staat aandeelhouder is.
- Een van de vragen die nieuw is ten opzichte van de vragen in het SO Jaarverslag 2023 is de vraag die suggereert dat de invloed, en de wijze van verlenen van taken en opdrachten van de overheid aan bedrijven, makkelijker is in het geval van staatsdeelnemingen dan bij bedrijven met private aandeelhouders. In de beantwoording is aangegeven dat u deze mening niet deelt.
- Ook wordt de koppeling gemaakt met het geprivatiseerde PostNL. De beantwoording van deze vraag is voor wat betreft het PostNL deel afgestemd met Economische Zaken. De insteek daarbij is dat publieke belangen van post voldoende geborgd kunnen worden met wet- en regelgeving.
- De andere vragen, die gelijk zijn aan de vragen van vorig jaar, handelen over het publieke belang dat deelnemingen dienen en de wijze waarop functionarissen, zoals commissarissen, dit kunnen inzetten, waarbij wordt ingezet op overheidscommissarissen. In lijn met de beantwoording van vorig jaar zetten we daarbij in op het uitgangspunt uit de Nota dat deelnemingen weloverwogen op afstand staan van de overheid en de politiek. De betrokkenheid van de staat komt voort uit het aandeelhouderschap en de daaraan verbonden rechten, ingekaderd door het vennootschapsrecht. Als aandeelhouder gaat de staat niet over de dagelijkse bedrijfsvoering en aansturing.
- De VVD-fractie vraagt waar er mogelijk in de komende jaren kapitaalinjecties nodig zullen zijn. Er is naar verwachting een aantal deelnemingen dat op termijn een financieringsbehoefte kent, waaronder Stedin, Invest-NL en Invest International. Er zijn momenteel in de Rijksbegroting voor de jaren 2025 t/m 2028 nog kapitaalstortingen in Invest International en Invest-NL voorzien.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

- Bij dit SO hebben PVV, NSC, VVD en BBB vragen over maatschappelijk verantwoord ondernemen gesteld.
- Drie van de vier belangrijke MVO-thema's uit de Nota – klimaat en milieu, goed werkgeverschap, financiële transparantie – komen aan bod in de vragen van de vier partijen. Er wordt niet gevraagd naar het thema mensenrechten in de keten.
- De meeste vragen gaan over het voldoen aan nationale standaarden (Tax Governance Code, Charter Diversiteit). Verder vragen VVD en BBB naar de balans tussen financiële positie en MVO bij deelnemingen.
- In lijn met het in juni 2025 gepubliceerde handboek MVO is het uitgangspunt voor de beantwoording, dat het publieke belang van een deelneming leidend is voor de MVO-doelstelling en dat publiek belang en MVO waar mogelijk elkaar versterken. Daarnaast geldt dat het bestuur van deelnemingen verantwoordelijk is voor het realiseren van hun doelstellingen en dat de staat als aandeelhouder zich richt op het bevorderen van MVO bij deelnemingen via de bevoegdheden, die verankerd zijn in de Nota Deelnemingenbeleid 2022.

NLFI

- De PVV-fractie vraagt naar de totale kosten en opbrengsten van de nationalisatie van ABN AMRO. Uit het antwoord blijkt opnieuw dat de staat de kosten van de nationalisatie waarschijnlijk niet terugverdient. U benadrukt dat ABN AMRO in staatshanden is gekomen om de stabiliteit van het financiële stelsel te borgen en niet als investering om rendement op te maken.
- NSC vraagt u opnieuw naar de publieke belangen die ASN Bank als staatsdeelneming kan borgen, bijvoorbeeld op het gebied van spaarrente en behoud van bancaire dienstverlening. U verwijst in het antwoord hierop naar uw eerdere analyse waaruit blijkt dat het niet doeltreffend is om dit via het aandeelhouderschap in één bank te regelen. U geeft waar nodig een update over uw inspanningen op het borgen van deze publieke belangen. NSC vraagt u daarnaast opnieuw naar uw positie op de motie Idsinga waarin het kabinet wordt opgeroepen de voorbereidingen voor de privatisering te stoppen. U verwijst in antwoord hierop naar uw brief van juni dit jaar waarin u hierop reageert.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

- De vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer heeft op 11 september 2025 vragen gesteld over de brief inzake het Jaarverslag Beheer staatsdeelnemingen 2024. Het ministerie van Financiën hanteert een beantwoordingstermijn van zes weken, waarmee de deadline uitkomt op 27 oktober.
- De leden van de vaste commissies voor Financiën en voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei van de Eerste Kamer hebben u op 8 juli 2025 middels een brief verzocht om uw besluit de jaarverslagen af te schaffen te heroverwegen. Met de griffier is overeengekomen voor het einde van september te reageren.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.